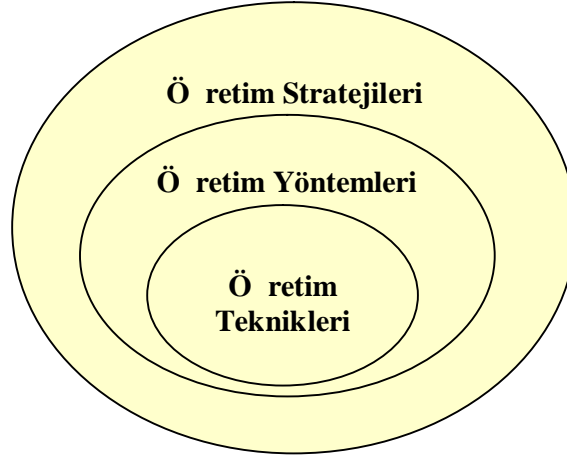

Ö RETİM STRATEJİLERİ, YÖNTEMLERİ VE TEKNİKLERİ

Öğretim stratejisi: Bir dersin hedeflerine ulaşmak için belirlenen, yöntem seçimine yön veren genel yaklaşımdır.

Öğretim yöntemi: Bir ünitenin ya da konunun işlenişinde takip edilen sistemli yoldur.

Öğretim tekniği: Öğretim yönteminin bir ders etkinliğinde yapılan uygulamasıdır.

Örnek: Bir sınıf öğretmeni hayat bilgisi dersi için buluş yoluyla öğrenme stratejisini seçmiştir. Bu stratejiye uygun olarak çevre kirliliği konusunu işlerken tartışma yöntemini belirlemiş ve münazara tekniğini kullanmıştır.

Öretim yöntemleriyle ilgili yapılan çalışmalar, malzemelerde sıklıkla strateji -yaklaşım, model, yöntem ve teknik kavramlar geçmektedir. Bu kavramlara ve bunlar arasındaki ilişkilere açıklık getirmek gerekmektedir. Öğretim sürecinde öğrenme kuramlarına dayalı olarak birçok öğretim stratejisi geliştirilmiştir. Ortaya atılan stratejiler öğretimin nasıl olmasını gerektiği konusundaki araştırmaların sonuçları, sistematik bir şekilde bir araya getirmektedir. Oluşturulan öğretim modelleri öğretim sürecinde öğrenci ve öğretmenin rollerini ve bu süreçte nelere dikkat etmeleri gerektiğini ortaya koymaktadır.

Strateji dersin hedeflerine ulaşmasını sağlayan genel bir yaklaşımdır. Bu anlamda strateji ilgili konunun seçimi, konunun kendi içerisinde analizini ve sentezlenmesini ve konunun öğretiminde psikolojik temele göre hangi öğrenme modelinin uygulanacağını belirlenmesini kapsar. Belirli ölçüde strateji seçimi için öğretim etkinliklerinin belirlenmesinden de ayrıştırılmasına kadar dersle ilgili öğretim sürecine yön verir.

Bu anlamda strateji, dersin hedeflerine ulaşmasını sağlayan ve yöntemin belirlenmesine yön veren genel bir yaklaşımdır. Bu nedenle öğretimin hedeflerine ulaşabilmesi için öğretmenin uygulaması gereken yöntemin ne olabileceğine benimsemiş olduğu öğretim stratejisi yön vermektedir ve metodun belirlenmesini sağlamaktadır. Sözgelimi, bir öğretim yaklaşımı olan buluş yoluyla öğretim stratejisini benimsemiş olan bir öğretmen tartışma, grupla çalışma, soru-cevap, problem çözme, laboratuvar, örnek olay vb. öğretim yöntemleri kullanacaktır.

Genel olarak öğrenme-öğretme sürecinde öğrencinin öğrenmesini kolaylaştıran tüm öğretim yolları, öğretim yöntemi olarak ifade edilmektedir. Öğretim yöntemi kavramı, amaca ulaşmak bilinçli olarak seçilmiş düzenli yol olarak da tanımlanmaktadır. Öğretim yöntemleri kullanılarak öğretim tekniklerinin seçiminde de belirleyici olacaktır.

Öğretim teknikleri ise bazen öğretim yöntemleriyle aynı anlamda kullanılmaktadır. Teknik ise öğretimin etkinliğini yükseltmek amacıyla seçilen beceri, işlem ya da yol olarak tanımlanmaktadır.

Ö RETİM STRATEJİLERİ

1. Sunu yoluyla öğrenim (David AUSUBEL)
2. Buluş yoluyla öğrenim (Jerome BRUNER)
3. Araştırma-inceleme yoluyla öğrenim (John DEWEY)
4. Birlikli öğrenim (Lev VYGOTSKY)
5. Tam öğrenim (Benjamin BLOOM)
6. Yapılandırma, (Jean P AGET, Lev VYGOTSKY)

SUNU YOLUYLA ÖĞRETİM

- Kuramcı, David Ausubel'dir.
- Öğretmen merkezlidir.
- Öğrenimde tümdengelim vardır.
- Dersin hedefleri baştan söylenir.
- Bilgi düzeyinde öğrenim sağlanır.
- Anlatım, gösteri, konferans yöntem ve teknikleri yoluyla ders verilebilir.
- Bilgiler soyuttan somuta kazandırılır.
- Bilgiler ilgisizlik, süre, tutarlı, verilir.
- Ön-düzenleyiciler vardır.
- Kavram haritaları kullanılır.
- Bilgiler örneklerle kaynaştırılır.
- Öğrencinin soru sormasına fırsat verilir.

David Ausubel'in öğretimi bu kuramın temelinde olduğu gibi üçe ayrılır: "Öğrenmeyi etkileyen en önemli faktör öğrencinin mevcut bilgi birikimidir. Bu ortaya çıkarılmasına göre öğretim planlanmalıdır".

Ausubel'e göre; öğrenim anlamlı olmalıdır. Sözel öğrenim etkin bir şekilde yapılsa anlamlı olur fakat buluş yoluyla öğrenim her zaman anlamlı olmayabilir. Ayrıca sözel öğrenim etkin bir şekilde yapıldığında kavramlar bir sürede birçok bilgi öğrenciye aktarılabilir, bundan buluş yoluyla öğrenmeye göre daha avantajlıdır.

Ausubel anlamlı sözel öğrenimin psikolojik temellerini şöyle açıklar:

1. Yeni öğrenilecek kavram, bilgi ve ilkeler daha önceki bilgilerle ilişkilendirilmelidir. Aksi takdirde öğrenim anlamlı olmaz.
2. Her bilgi ünitesi kendi içinde bir bütün olduğundan, bu bütün içindeki kavramlar belli bir düzen içinde olmalı ve kavramlar sıralanarak öğrencilere verilmelidir.
3. Yeni öğrenilen konu kendi içinde tutarlı değilse veya öğrencinin daha önceki bilgileriyle çeliyorsa öğrenci konuyu anlamakta zorlanır.
4. Bilişsel içerikli bir konuyu öğrenmede etkili olan zihinsel süreç tümdengelimdir. Öğrenci öğrendiği bilgiyi veya bilgiyi farklı durumlara ve problemlere uygulayabiliyorsa konuyu kavram, tutarlı.

Ausubel bu esaslara dayanarak ösorgüleyici öğrenim modeli geliştirmiştir. Bu model üç basamaklı olarak gerçekleştirilir.

- Ön düzenleyici kullanarak öğrenciyi öğrenmeye hazır konuma getirmek.
- Yeni konunun bütün ayrıntılarını, adımlarını ve ayrıntılarıyla öğrenciye sunmak.
- Yeni konunun ana ilkelerini çeşitli örneklerle uygulatarak öğrencinin birleştirme, kaynaştırma ve bağdaştırma yapmasını sağlamak.

Bu modelde ön düzenleyiciler kullanmak üç faaliyetin gerçekleştirilmesini sağlar:

1. Öğrencinin dikkatini yeni konuya çeker.
2. Öğrenilecek konunun ana noktalarına ve kavramlar arasındaki ilişkilerine açıklık tutar.
3. Öğrencinin yeni konuyla ilgili olan önceki bilgilerini hatırlatır.

Ön düzenleyiciler iki tanedir:

- Karşılaştırmalı, ön düzenleyiciler: yeni konu için gerekli olan öğrencinin eski bilgilerini hatırlatır.
- Açıklayıcı, ön düzenleyiciler: öğrencinin zihninde olmayan bilgileri sergiler ve bunları yeni konuda kullanılabilecek şekilde bildirir.

Öğretmenlik mesleğine giriş dersinde "öğretim ünitesi" yeni başlayan öğrencinin öğretim sürecinde yer alan temel öğeleri ve birbiriyle ilişkilerini açıklaması, bir organize edici bilgiyi öğrenciye vermedir. "Öğretim süreci birbirini izleyen öğrenen ve bunları etkileşiminden meydana gelir. Bunlar, Hedef, Çerçeve (Muhteva), Öğretim- Öğrenme Yöntemleri, Değerlendirme ve Geri Bildirimdir. Böyle bir açıklama daha sonra öğrenileceklerin ve ayrıntılarıyla yerleştirilecekleri bir kalıptır. Bu kalıp dersin genel bir yapısını, öğrencilere gösterir. Yani derste öğretmen konunun genel bir çerçevesini çizerek sonradan öğrenilenlerin bu çerçeve içerisinde ilgili alanla yerleştirilmesini sağlar.

Modelin ikinci basamağında öğretmen yeni konunun ayrıntılarıyla, bir düzen içerisinde ayrıntılarıyla birlikte verir. Bu noktada öğretmen iki noktaya dikkat etmelidir.

- Öğrencilere yeni ilkenin kullanıldığını, örnekler bularak daha önceki bilgileriyle benzerliklerini görmelerini sağlar.
- Öğrencilere yeni ilkenin kullanılmadığını, örnekler bularak daha önceki bilgileriyle yeni bilgileri arasındaki farklılıklar, görmelerini sağlar.

Modelin üçüncü basamağında; öğrencilerin yeni ilkeyi kavradıklarını, anladıklarını sonra yeni uygulamalar yaptıklarını. Bu basamakta amaç öğrencinin eski ve yeni bilgilerini birleştirmesi, kaynaştırma ve bağdaştırma yapmasını sağlamaktır.

Ausubel'in önerdiği anlamlı öğrenme yaklaşımında, bilgilerin öğrenciye sunularak kazandırılması, esas alınır. Sunu yoluyla öğrenme, bilgilerin çok dikkatli bir şekilde düzenlenmiş, sıralanmış ve öğrenci tarafından alınmaya hazır bir durumda verilmesi sürecidir.

Bu yaklaşımdaya ilimleri derste bilgiyi sağlayıp düzenleyen. genellemeleri ve kavramlar, sunan bunları, açıklamaya yarayan örnekler seçip öğrencinin hizmetine sunan asıl faktör öğretmendir. Burada gerekli bilgi gerekse yöntemlerin düzenlenmesi açısından merkezde olan öğretmendir.

Konu alanı ve hedeflerin gerçekleştirilme seviyesi açısından baktığımızda. Bloom'un Taksonomisine göre bilgi düzeyindeki hedeflerin gerçekleştirilmesinde dolayısıyla kavramların genellemelerin olgu ve olayların öğrenilmesinde sunu yoluyla öğretim stratejisi etkili bir şekilde kullanılabilir.

Anlamlı öğrenmenin başlatılabilmesi için temelde üç hususun yerine getirilmesi gerekir.

1. Öğrenilecek bilgiler kendi içinde bir bütünlük ve anlamlı, katılamalıdır.
2. Anlamlı öğrenme için öğrencide olumlu yönde bir hazırlanmış olması gerekir.
3. Öğrenci anlamlı öğrenmeye istekli ve onu gerçekleştirmeye kararlı olmalıdır.

Birinci madde doğrudan öğretmenin, ikinci ve üçüncü madde ise, daha çok öğrencinin kontrolünde bulunan durumlardır. Derste öğretmen, kendi anlayışına göre konuyu anlamlı bir şekilde seçer, düzenler ve açıklayabilir.

Ausubel, insanlar yeni bilgileri, kendi bilgi birikimleri ve kendi bilgi sistemleri içine yerleştirerek öğrenmeyi görür. Bu nedenle öğretimde, insan zihninde, yeni bilgileri kendi alanı içinde toplayan ve yerleştirilen organize edici ilke ve kavramların öğrenilmesine öncelik verir.

Sunu yoluyla öğretimde, sadece anlatım yöntemi kullanılmamalıdır. Anlatım yöntemin yanı sıra derslerde soru-cevap, ve tartışma tekniklerinin kullanılması, ve resimlerle çalışmalar üzerinde çalışılması, ayrı bir önem taşır. Bu yaklaşımdaya öğretmenin amacı, öğrencinin bilgiyi anlamasını, sağlaması için daha önce öğrendikleriyle yeni bilgilerin birleştirilmesine yardımcı etmektir.

Sunu yoluyla öğretimde, öğretmen önce en genel kavramı öğretmeli, sonra bu kavramın altında yatan özel kavramlarla, örneklerine yer vermelidir.

Ausubel'in sunu yoluyla öğrenim stratejisinin özellikleri şunlardır.

1. İlk sunu u öğretmen yapar, bunu öğrencilerin fikirleri ve tepkileri takip eder. Öğretmenin sunu undan sonra öğrencilerin konular arasındaki ilişkileri kurması, sonuçları çıkarması, ve kendi düşüncelerini açıklaması beklenir.
2. Öğretmen dersin sunumundan sonra konuyla ilgili örnekleri çözümler.
3. Sunu yoluyla öğrenim tümdengelim yöntemine dayandığı için, en genel kavram öncelikle öğrenilmesi gerekir. Konunun genel yapısının ilk olarak verilmesi çok önemlidir.
4. Sunu yoluyla öğrenim için öğrencilerin soyut düşünememesi gerekir. Bu nedenle bu yöntem ilköğretim 5. sınıftan sonraki eğitim kademeleri için daha uygundur.
5. Anlatılan öğrenim bir mantıksal süreç içinde gerçekleşir. Açıklanacak konunun, bir bütünlük içinde kendisini oluşturan öğelerin birbiriyle olan ilişkilerinin görülecek şekilde açıklanması, ve öğrenilmesi gerekir. Yeni öğrenilen her bilginin bütün içindeki yeri özellikle belirtilmelidir.

Sunu Yoluyla Öğrenimin Etkinliği

Bilgilerin öğrencilere anlatılarak öğrenimin gerçekleşmesinde şu hususlara uyulması beklenir.

- 1- Organize edici bilgiler kullanılmalıdır.
 - a. Derste kullanılacak önemli kavramlar, tamamen anlatılmalı, sağlanmalıdır.
 - b. Derste geçen genellemeler ve ilkeler önceden verilmeli.
 - c. Öğrenilecek konular, ana hatları, ders başlarında öğrencilere verilmeli.
- 2- Anlatılan her şeyde iki örnekler kullanılmalıdır.
- 3- Anlatılan resim, tablo, grafiği gibi belirginleştirici araçlarla desteklenmelidir.
- 4- Anlatılan konuda geçen kavram ve ilkeler arasında benzerlikler ve farklılıklar üzerinde önemle ve zaman vererek durulmalıdır.
- 5- Öğrenciye kazandırılacak bilgiler anlamlı bir bütünlük göstermelidir.
- 6- Öğrenciler ezberleme için cesaretlendirilmemelidir. Öğrencilerin dersti kavrayarak kendi kelimelerini kullanmaları sağlanmalıdır.

Anlatılan öğrenim sırasında öğrenciler, konu ile ilgili kendi görüşlerini rahatça söyleme, tartışma, sorular, noktalar, çekinmeden sorma ve tartışma olanaklarına sahip olmalıdır.

BULU YOLUYLA ÖĞRENİM

- Kuramcısı, Jeromi Bruner'dir.
- Öğrenci merkezlidir.
- Öğrenimde tümevarım vardır.
- Kavrama düzeyinde öğrenme sağlanır.
- Bilgiler somuttan soyuta kazandırılır.
- Öğrenci pekiştiricilerle güdülenir.
- Örnekler kullanılır.
- Örnek olay, beyin fırtınası, yöntem ve teknikleri yoluyla öğrenimlenebilir.

Bulu yoluyla öğrenim modeli S. Bruner tarafından geliştirilmiştir. Bu model ilk ortaya atıldığı, 1960'lı yıllarda, başından günümüze dek dünyada pek çok ülkede uygulanmıştır. Bu yaklaşımda, belli bir problem ve konu alanı ile ilgili verileri toplayıp analiz ederek bütüne ulaşmayı sağlayan, öğrenci etkinliğine dayanan güdüleyici bir öğrenim stratejisidir.

Bruner'e göre öğrencilere gelişim özelliklerine uygun olarak öğrenimin sağlanması için yeni bilgilerin öğretilmesinden önce düzenlenmesi gerekir. Ancak, öğrenci iyi gelişmiş bir sembolik sisteme sahipse ilk iki aşamayı atlamak mümkündür.

Bruner'e göre, öğrenciler konunun temel yapılarını (kavramlar, ilkeleri) tümevarım yoluyla keşfederler. Bu amaçla öğretmen öğrencilere çok fazla örnek sunmalıdır. Öğrenci bu özel örneklerdeki benzerlik ve farklılıkları gözleyerek, inceleyerek genel yapıya ulaşır. Bruner'e göre sezgisel düşünme öğrenim sürecinde ve günlük yaşamda önemli bir yer tutmasıyla öğrenim derslerinde yeterince önemsenmemektedir.

Bulu yoluyla öğrenimde temel yapıların öğrenilmesinin en iyi yolu, öğrencilerin temel yapıyı kendi kendilerine

bulmas,n,n sa lanmas, oldu unu öne sürülmektedir. Ö rencilerin temel yap,lar, ke fedebilmeleri için ö renme sürecine aktif kat,lmalar, gerekir. Bruner'e göre ö renciyi harekete geçiren en önemli güdü merak, ba ar,l, olma ve birlikte çal, mad,r.

Bulu yoluyla ö retim stratejisinin ö rencilerle ilgili varsay,mlar, unlard,r.

1. Bruner'e göre insanlar ö renme arzusu ile do arlar. Ö renmenin süreklili inin içten güdüleyen en önemli kaynak ise merakt,r. nsan dünyaya bu güdü ile donanm, olarak gelmi tir. Çocu un anlama, ke fetme merak,n, giderme iste i yönlendirilmeli ve te vik edilmelidir.
2. Bütün insanlar,n ba arma iste i bulunmaktad,r. Çocuklar kendilerinin ba ar,l, ve yeterli olduklar, alanlara daha çok ilgi duyarlar. O nedenle s,n,fta ö rencilerin ba arma güdüsü doyurulmal,d,r.
3. Çocuklar ve tüm insanlar ba kalar,yla birlikte olma güdüsüne sahiptir. Bu duygu çocuklarda birlikte i yapmay, (i birli ini) ortaya ç,kar,r. Toplum, bu güdü sonucunda olu mu tur. Ö retmenler ya da ö renme durumlar,n,n haz,rlay,c,lar, çocuklardaki bu do al yönelimlerden yararlanarak onlar, ö renme sürecinde sürekli etkin hale getirebilirler.

Ö retimde program,n haz,rlanmas,nda, içeri in düzenlenmesinde ve dersin i lenmesinde yukar,da verilen özelliklere dikkat edilmelidir. Ö rencinin güdülenmesini sa layan merak duygusu devaml, canl, tutularak ba arma duygusunu tatmas, sa lanmal,d,r.

Dil ö retiminde, cümlelerin temel ö elerinin ve temel kal,plar,n dayand, , ilkeleri kavrayan bir ö renci karma ,k cümleleri daha önce ö renmi olduklar,na dayand,rarak kurabilir. Matematikte, temel ilkelerin kullan,larak problemlerin çözülmesi gibi (Fidan,1997;91).

Ö renme ya ant,lar, düzenlenirken ö rencinin haz,r bulunu luk seviyesine dikkat ederek eylemsel, imgesel ve sembolik seviyeye do ru düzenlenmesi gerekir. Bu ise ö rencinin somut ve soyut i lem basamaklar,ndan hangi seviyede oldu uyla ilgilidir.

Peki tirme ö renciye amac,na ula maktada oldu unu duyurmal, ve onu güdüleyebilmelidir. Peki tiriciler ö rencilerin anlayabilece i formda olmal,d,r. Bruner, ö retmenin görevinin ö rencinin kendi kendini denetleyebilecek ve d, tan etki olmadan içten gelen bir istekle ö renmeyi peki tirebilecek duruma gelmesi oldu u görü ündedir. Bruner'e göre ö rencilerin, ö renme i inde ba ar,l, olmalar,, bir problemi kendi ba lar,na çözmeleri, yeni bir bilgiyi kendi kendilerine bulmalar, birer peki tireç rolü oynar. Bulu yoluyla ö retimde ö renci genel ilke ve kurallardan hareketle yeni bilgilere ula ma becerisi kazanmal,d,r. Okulda kazan,lan bu becerinin ya am boyu ö renmeye hizmet etmesi beklenir. Bruner'in bulu yoluyla ö retim kuram, s,n,fta kullan,l,rken a a ,daki etkinliklere yer verilmesi gerekir(Erden ve Akman,1999;178).

1. Kavram ö retiminde örneklerden faydalan,lmal, ve örnekler ve örnek olmayanlar birlikte verilmelidir. Örne in memeli hayvanlar ö retilirken "inek, köpek, yarasa, balina" örnek olarak gösterilirken, kaz, köpekbal, , gibi hayvanlar örnek olmayanlar olarak verilebilir.
2. Ö rencilerin sözel ipuçlar,, resim ve emalarla, kavramlar aras,ndaki ili kileri görmeleri sa lanmal,d,r. Örne in memeli hayvanlar,n ö retiminde, ö rencilere çe itli memeli hayvanlar,n resimleri verilerek ortak özellikleri buldurulmaya çal, ,labilir.
3. Ö renciler, temel kavram ya da ilkeyi bulabilmeleri için sorularla yönlendirilmelidir. Sorularla ö rencilerin verilen örneklerin özelliklerini s,ralamalar, sa lanabilir.
4. Ö renciler, sezgisel dü ünmeleri için te vik edilmelidir. Bu amaçla ö rencinin üretti i her dü ünceye de er verilmelidir.

Bulu yoluyla ö retim stratejisinin Ad,mlar, unlard,r.

1. Ö retmen örne i sunar
2. Ö renci örne i tan,mlar
3. Ö retmen ek örnekler sunar
4. Ö renci yeni tan,mlar ve ilk örnekle ba kurar
5. Ö retmen ek örnekler ve örnek olmayanlar, verir.
6. Ö renci örnekleri kar ,la t,r,r ve örnek olmayanlar, belirler.
7. Ö renci örneklerin özelliklerini ve aralar,nda ki ili kileri kurar
8. Ö renci tan,m, yapar.

Ö renciler kendi bulduklar, bilgileri daha önemli gördükleri için, bulu yoluyla ö retimin kal,c, olmas, beklenmekle birlikte, bu stratejinin di er ö retim stratejilerinden daha etkili oldu unu gösteren kesin kan,tlar

bulunmamaktadır. Ancak bu strateji, Ö rencilerde problem çözme becerisini geli tirdi i, ö rencileri ara tırma yapmaya te vik etti i ve ö rencileri güdüledi i için baz, durumlarda tercih edilmelidir.

Bulu yoluyla ö retimin en önemli s,n,r,l,l, , ise, bu yolla ö renmenin çok zaman alması, bu yöntemi çok iyi bilen ki iler tarafından yürütülebilmesi ve çok sayı da araç gereç gerektirdi i için, maliyetinin yüksek olmasıdır. Ayr,ca her konu bulu yoluyla ö retime uygun de ildir.

ARA TIRMA- NCELEME YOLUYLA Ö RET M

- Kuramc,s, John Dewey'dir.
- Ö renci merkezlidir.
- Uygulama, analiz, sentez ve de erlendirme düzeyinde ö renme sa lan,r.
- Problem, proje ve deney yöntem ve teknikleri yoluyla ders i lenebilir.
- Ö rencilere bilimsel dü ünneyi kazandı,r,r.

Bu strateji yoluyla ö retme faaliyetleri ö rencilerin etkinliklerine dayal, konulardaki problemlerin çözümü için uygulanan bir nevi problem çözme yakla ,m,d,r. John Dewey'in sistemle tirdi i bu yakla ,mda ö renci problemi tanımlar ve problemin çözümü için hipotezler (denence-geçici çözüm yollar,) kurar, hipotezlerin s,nanması, için veriler toplanır, toplad, , verileri de erlendirerek sonuca ula ,r. Ö renci bu i lemleri yaparken ö retmen ona yol gösterir. Bu strateji ile ö renciler hayat,n,n tüm evrelerinde kar ,laabilecekleri problemleri çözme becerisi kazan,rlar.

Bu stratejiye en uygun olan metot problem çözmedir. Bu strateji de problem çözme yönteminde oldu u gibi problemi çözebilmek ve sonuca ula abilmek için temel basamak izlenir.

1. Problemin hissedilmesi ve belirlenmesi
2. Problemin tanımlanması, ve s,n,r,l,nd,r,l,mas,
3. Problemler ilgili bilgilerin toplanması,
4. Problemlerle çözümünüyle ilgili hipotezler ileri sürme
5. Belirlenen çözüm yollar,n,n uygulanması,
6. Problemin çözülmesi ve sonuca var,lması,

Problem çözme yöntemi ayn, zamanda bilimsel ara tırmalarda kullanılan yöntemdir. Ö retmen bu stratejiyi kullan,rken yol gösterici ve yönlendiren konumundadır. Ö retmen bu stratejiye dayal, olarak ders i leyece i zaman problemin çözümünde kullan,lacak araç-gereçleri ve kaynaklar, hizmete haz,r bulundurulmalıdır. Bu yakla ,mda ö renci gerçekçi ya ant,lar geçirmesi ve gerçek problemlerle yüz yüze gelmesi gerekir.

Bu yöntemin uygulanmas,nda ö renciye çok zaman alması,na bak,lmaks,z,n veri toplama sürecinde yeterli zaman verilerek verileri toplay,p problemi çözmesine izin verilmelidir. Bu yakla ,m uygulama, analiz, sentez ve de erlendirme basamaklar,n,n kazandı,r,lması,nda etkili olmaktadır. Bilimsel dü ünme becerisi kazandı,racak ö retim yöntemlerinden problem çözme, labaratuvar, örnek olay ve gözlem yöntemleri kullanılabilir. Bu nedenle ö rencinin kar ,la aca , ö renme durumu onun merak,n, sürekli tutacak ve ba arma duygusunu doyuracak derecede zor olmalıdır. Ö retmen çocuklar,n çözebilecekleri nitelikte soru, problem ve durumlar yaratabilmelidir. Deneysel ara tırmalar, içten merak,n d, peki tireçler olmadan da kar ,lanmasıyla tatmin duygusunun yarat,labildi ini ortaya koymaktadır.

Okullarda verilen dönem ödevlerinin ara tırma-inceleme stratejisi kullanılarak çözülecek nitelikte olması,na dikkat edilmelidir. Ayn, zamanda ö retmenlerin ara tırma boyunca ö renciye rehberlik için yeterli zaman, ay,rması, gerekir.

B RL KL Ö RENME

- Kuramc,s, Lev Vygotsky'dir.
- Uygulama, analiz, sentez ve de erlendirme düzeyinde ö renme sa lan,r.
- Problem, proje ve duruma dayal, ö renme yöntem ve teknikleri yoluyla ders i lenebilir.
- Demokratik dü ünçe kazandı,r,l,r.
- Dü ük yetenekli ö renciler sorun çözme ve dü ünme becerileri kazan,rlar.

birlikli öğrenme; sınıflarda ilerleme ve motivasyonu arttırmak için kullanılır. Eğitim alanında yapılan çalışmalar; üçüncü sınıf ve yukarı sınıflarda öğrencilerde, işbirlikçi öğrenmenin öğrenci gelişimi, yetenekleri, başarıları ve öğrenme süreçleri için etkileri üzerinedir.

Vygotsky; çocukların öğrenmelerinin sosyal etkilerinden oluşan bir öğrenme olarak görür. Ona göre sosyal etkiler; öğrenme ve öğrenmeyi öğrenmek için ayrı, çocuğun yeni bilgiler edinip anlamasına yardımcı olur.

Piaget'in teorisi Vygotsky'nin kavram ve becerilerin öğrenilmesinde sosyal etkilerin önemli olduğu konular, öğrenme teorilerini destekler. Piaget; çocuğu, bakış açısıyla, anlamaz olarak görür. Kendi bakış açısıyla, kaybetmeden bakış açısıyla, ancak devamlı sosyal etkiler yoluyla anlamaya, öğrenmeye olan bir eğilimdir. 5-6 yaş grubundaki çocukların öğrenme merkezilikten uzaklaşarak, kendilerini bakış açısıyla, yaşayarak bakış açısıyla, ileri sürer. Bu çocuklar işbirlikçi ve anlamaya gerektiren oyunlar oynayabilirler. Kuralların koyulması için işbirlikçi, ve kabul edilmesi için de anlamaya gerekir.

birlikli öğrenme daha az beceriklilerin; bu işbirlikçi olanlarla birlikte öğrenmesidir. İnsanlar, bazıları, daha yetenekli, bazıları, daha zekidir. Bu insanlar, bir araya getirip, birbirine yardımcı olmasıyla işbirlikçi öğrenmeyle gerçekleştirebilir. Öğrenciler ortak bir amaç için ortaklaşarak çalışarak, bunu küçük gruplar kurarak gerçekleştirebilir. Ancak her grup çalışmaz, işbirlikçi öğrenme olmayabilir. İşbirlikçi öğrenmede: öğrencinin kendisinin ve arkadaşlarının en üst seviyede çaba göstermeleri ve öğrenme gayretinde olmaları gerekir.

En önemli özellikleri; grup amacının olması, düşünce ve malzemelerin paylaşılması, işbirlikçi bölümü ve grup ödülüdür. Uygulaması, sınıfında yer alması, gereken işlemler unutulması;

1. Öğretimsel hedeflerin belirlenmesi.
2. Grup büyüklüğüne karar verme.
3. Öğrencilerin gruplara ayrılması.
4. Sınıfların düzenlenmesi.
5. Öğretim malzemelerinin bakış açısıyla, oluşturulması.
6. Bakış açısıyla, rol dağılımı için grup üyelerine roller verme.
7. Akademik işbirlikçi çalışması.
8. Olumlu amaç bakış açısıyla, oluşturulması.
9. Bireysel değerlendirme.
10. Gruplar arasında işbirlikçi çalışması.
11. Bakış açısıyla, için gerekli ölçütlerin oluşturulması.
12. Öğrenci davranışlarının belirlenmesi.
13. Öğrenci davranışlarının yönlendirilmesi.
14. Grup çalışması, yardıma, ulaşma.
15. İşbirlikçi becerilerini öğrenmek için araya girme.
16. Dersi sona erdirme.
17. Öğrenci öğrenmesini nitel ve nicel olarak değerlendirme.
18. Grubun ne kadar iyi çalıştığı, değerlendirilmelidir.

TAM ÖĞRENME

- Kuramcısı, Benjamin Bloom'dur.
- Girişimci davranışlar, bilişsel ve duygusal olarak ikiye ayrılır.
- Öğretim hizmetinde ipuçları, öğrenci katılımları, pekiştiriciler, dönüt ve düzeltmeler temel ilkelerdir.
- Bireysel eğitim önemlidir.
- Öğrenme ürünleri öğrenci başarısı, hız ve duygusal kazanımlardır.

Bloom bir çok araştırma sonucunu inceleyerek, birçok eğitim ve öğretim etkinliğine temel olan okulda öğrenmeye ilişkin bir model geliştirmiştir. Tam öğrenme adı verilen bu model hemen hemen tüm öğrencilerin okullarında öğrenme amaçları, güttüğü yeni davranışlar, öğrenebilecekleri görünümler temel alınır.

Bloom'a göre tüm öğrenciler okulda öğrenilenleri öğrenebilir. Bloom tam öğrenme modelini şu sözleriyle ortaya koymuştur. *Öğrenimden beri olumlu öğrenme koşulları, sağlanmazsa, ise dünyada her hangi birinin öğrenebileceği her şeyi hemen hemen herkes öğrenebilir.*

Okullarda belirlenen hedeflere ulaşmaya, birçok faktör etkilemektedir. Bu faktörlerin bir bölümü zekâ, yetenek, öğrencilerin kişisel özellikleri, ailenin sosyo-ekonomik statüsü gibi deyimli dirençli deyimli kenlerdir. Diğer bölümü de öğrenimin niteliği, öğretmen ve öğrencinin öğrenmede harcadığı zaman, öğrencilerin bilişsel ve duyuşsal giriş özellikleri gibi deyimli tirilebilir özelliklerdir. Bloom öğrenmeyi etkileyen deyimli tirilebilir özellikleri etkili kullanarak öğrencilerin yeni davranışları, öğrenebileceğini belirtmektedir.

Öğrenci niteliklerinden deyimli tirilemez özelliklerin etkisini ortadan kaldırmak için ünite sonunda testler hazırlanarak öğrencinin eksiklerin ortaya çıkarılarak öğrenciye devamlı, yardımcı sağlanmalıdır. Öğrenci derste öğrenmediği diye kendi haline bırakılmamalı, ve ek öğrenme fırsatları, tanınmalıdır. Öğrencinin eksiklerini tamamlamak amacıyla ünite çalışmaları yapılabilir.

1. Bire bir öğrenim
2. Küçük gruplarla öğrenim
3. Okulda ek öğrenim
4. Evde ek öğrenim
5. Programlı öğrenim
6. Kaynak ve yardımcı, kitaplarla ve bilgisayarlarla öğrenim
7. Akademik oyunlarla öğrenim
8. Tekrar öğrenim.

Öğrenmeyi belirleyen deyimli tirilebilir deyimli kenleri etkileyerek öğrenmedeki bireysel farklılıklar, en azı indirmeye hatta yok etmeye çalışılan "tam öğrenme" stratejisinin başarısında rol oynayan üç önemli etken vardır.

1. Kazandıracak hedef davranışın öğrenilebilmesi için gerekli ön koşulların öğrenmelerin önceden gerçekleşmiş olma derecesi;
2. Öğrencilerin kendini öğrenmeye verme, öğrenme sürecine katılma derecesi;
3. Öğrenimin öğrencinin ihtiyaçlarına uygunluk derecesi

Ayrıca, tam öğrenme modelinin bu ana deyimli kenleri ayrı ayrı açıklanmıştır.

- 1- Giriş Davranışları (öğrencinin)
- 2- Öğretim hizmetinin niteliği
- 3- Öğrenme ürünleri

Öğrencinin Giriş Davranışları,

Bilişsel Giriş Davranışları,: Okuduğunu anlama ve dil kullanma gücü gibi bütün öğrenmelerde gerekli olan giriş davranışlarıdır. Bu tür giriş davranışları, öğrenme ünitesindeki yeni davranışların öğrenilmesini kolaylaştırır ya da mümkün kılınan öğrenmeleri kapsamaktadır. Her yeni öğrenmenin kendinden önceki öğrenmenin kendinden daha önceki öğrenmelere dayalı, ve kendinden sonrakilere hazırlanması, olması, tam öğrenmenin sağlanabilmesi için öğrenme-öğrenme sürecinin başarısında eksik olan bilişsel giriş davranışlarının tamamlanması, gerektirmektedir. Çünkü bilişsel giriş davranışları, daha sonraki öğrenme ünitelerinin de görülen başarıya yaklaşımları, açıklama gücüne sahiptir.

Duyuşsal Giriş Özellikleri: Bloom'un "tam öğrenme" modelinin ana deyimli kenlerinden olan giriş davranışlarının bir grubu da duyuşsal giriş özellikleri denir. Öğrencinin öğrenme ünitesine karşı ilgisi, tutumu ve akademik benlik kavramı, içermektedir. Duyuşsal giriş özellikleri arasında başarı, belirlemede en yüksek etkiye sahip olan akademik benlik kavramı, öğrencinin öğrenme özgeçmişine dayalı olarak kendini algılayış biçimidir. Akademik benlik kavramı, okulun ilk yıllarında etkin olmamasına karşın, ilköğretim altıncı, yedinci, ondan sonra öğrencilerde olumaya başlar. Okulda başarıyla olan öğrenciler giderek okula ve başarıya olduğı derse karşı olumsuz tutum geliştirmeye başlar. Başarıyla öğrenciler daha da başarıya, olumaya, başarıya ise daha başarıyla olumaya başlarlar. Yapılan araştırmalar duyuşsal giriş özelliklerinin öğrencinin başarıya yüzde 25'ini açıklama gücüne sahip olduğunu göstermiştir.

Öğretim Hizmetinin Niteliği

Bloom'un tam öğrenme modelinin ikinci deyimli kenini "öğretim hizmetinin niteliği"dir. Öğretim hizmetinin niteliği, her öğrenciye en uygun öğrenme birimlerinin seçimi, düzenlenmesi, açıklanması, olarak tanımlanmaktadır. Bu durum okulu ünite bireysel öğrenimin vazgeçilmez bir yöntem olarak uygulanması,

gerektirmektedir. Ö retim hizmetinin niteli ini büyük ölçüde bu ö e belirlemektedir. Bunlar: ipuçlar,, ö renci kat,l,m,, peki tirme ve geri bildirim (dönüt) ve düzeltmelerdir.

puçlar: Ö renme sürecinde ö renciye neyi ö renebilece ini, bunlar, ö renirken ne yapaca ,n, anlatmak için kullan,lan faaliyetlerin tümü olarak tan,mılanmaktadır.

Ö renci kat,l,m.: kat,lma ö rencinin istenilen davran, , kazanmas, için kendisine sa lanan ipuçlar, ile belli bir düzeyde aç,k yada da kapal, ekilde etkile mesi ve bu çabay, davran, , kazan,ncaya kadar devam ettirmesidir.

Peki tirme: Ö retim hizmeti niteli inin alt de i kenlerinden bir di eri "peki tirn,e"dir. Peki tirme davran, ,n tekrar edilme s,kl, ,n, art,rma i idir. Olumlu veya olumsuz olarak peki tirme yap,labılır.

Geri bildirim ve düzeltme: Geri bildirim ö renciye kendi ö renmesiyle ilgili sonuçlar, geldi i düzeyleri bildirme i idir. Bloom'a göre genel olarak "dönüt, i lemleri. ö renme ünitelerinin sonunda uygulanarak, o ana kadar ö rencilerin neleri ö renmi olduklar,n, ve tam ö renme seviyesine eri ebilmeleri için ve ünite üzerinde tam ö renme seviyesine ula abilmeleri için daha neleri ö renmeleri gerekti ini ortaya ç,karma amac,n, gütmektedir. Ö retmen geri bildirim do rultusunda ö renci davran, lar,nda düzeltmeler yapar.

Ö renme Ürünleri

Tam ö renme stratejisinde ö renme ürünleri, ö rencilerin ba ar,s,, ö renme h,z, ve duyu sal özellikleridir. Tam ö renme stratejisiyle ö renen ö rencilerin ö renme h,z,nda artma beklenmektedir. Ayr,ca, ö renci, tam ö renme yoluyla daha ba ar,l, olaca ,ndan ö renme ünitesine, derse, okula kar , ilgi, olumlu tutum ve akademik benlik kavramlar, geli mektedir.

Tam ö renme modelinin olumlu yönleri

- 1.Hedef davran, lar belli oldu u için ders planl, bir ekilde i lenir.
- 2.Ö renme ürünleri sürekli de erlendirildi i için ö renme güçlük ve eksikleri vakit geçirilmeden tamamlan,r.
- 3.Ö renme eksikleri tamamlanmadan di er bir üniteye geçilmedi i için hemen hemen tüm ö renciler ö retim hedefine ula ,r.

Tam ö renme modelinin s,n,r,l,l,klar,

- 1.Tüm ö rencilerin ayn, seviyeye gelmesi vakit olmaktadır.
- 2.Yava ö renen ö renciler h,zl, ö renen ö rencilerin vaktini olarak onlar, yava latmaktadır.
- 3.Tam ö renme modeli ö retmenlere yük getirmektedir.

YAPILANDIRMACI Ö RENME

- Ba l,ca kuramc,lar, Lev Vygotsky, Jean Piaget, John Dewey'dir.
- Ö renci merkezlidir.
- Ö renme sosyaldır.
- Ö renci bilgiyi alan de il kurand,r.
- Ö renci ö renmen etkinliklerinin sadece kat,l,mc,s, de il seçici ve belirleyicisidir.
- Ö retmen rehber ve yard,mc,d,r.
- Problem dayal, ö renme, duruma dayal, ö renme, proje çal, malar,, i birlikli ö renme yöntemleri kullan,labılır.
- Ürün de il süreç de erlendirilir.
- Portfolio de erlendirme, performans de erlendirme, ve akran de erlendirme teknikleri kullan,labılır.
- Ö renme ortam, bireysel farkl,l,klara göre zenginle tirilmelidir.

Yap,land,rmac, ö renme ortam,n,n temel ö esi ö renendir. Yap,land,rmac,l,k yakla ,m,na göre ö renci bilgiyi temelden kurar ve uygulamaya koyar. Ö renciler demokratik bir s,n,f ortam,nda günlük ya am problemlerinin karma ,kl, ,n, çözererek ya am boyu kullanacaklar, bilgilerini olu tururlar.

Yapılandırma, yaklaşımda sınıf ortamı, öğrenenleri öğrenmeye motive etmek ve öğrenenlerin konuya ilgisini çekmek için öğrenmeye uygun olarak düzenlenir. Bu düzenlemenin nasıl olacağına öğretmen ve öğrenciler birlikte karar verirler. Öğrencilerin yeni öğrendikleri ile geçmiş yaşıtlarında kazandıkları bilgileri bütünlükle tirmek ve bilgiyi anlamlandırmak için anlamlandırma ve örgütlenme stratejilerinden yararlanabilirler. Yapılandırma, öğrenmede kullanılan yöntem ve teknikler şunlardır: Drama, proje çalışmaları, tasarımı yaparak öğrenme, öğretmek öğrenme, işbirlikli öğrenme.

Yapılandırma, yaklaşımda eğitim ortamı, bilgilerin aktarılması, bir yerdedir. Öğrencinin öğrencinin entelektüel etkinlikleriyle sağlanması, sorgulamaları ve araştırmaları yapıldığı, düşünme, uyarı, sorun çözme ve öğrenme becerilerinin geliştirildiği bir yerdir. Öğrencilerin başarıları düşünme ve problem çözme yeteneklerini geliştirmek amacıyla öğrenme-öğretme sürecinde özel bir iletişim biçimi benimsenir. Bu iletişim biçiminde öğrencilere "Bu konu ile ilgili olarak ne düşünüyorsunuz?", "Niçin böyle düşünüyorsunuz?", "Nasıl bu sonuca ulaştınız" gibi sorular yöneltilir. Öğrencilere devet ve özyeterim, gerektiren sorulara yöneltilmekten özellikle kaçınılmalıdır.

Yapılandırma, eğitim ortamları, bireylerin öğrenme ortamıyla daha fazla etkileşimde bulunmaları, dolayısıyla zengin öğrenme yaşantıları, geçirmelerine olanak sağlayacak şekilde düzenlenmelidir. Böylece bireyler, daha önceki öğrendiklerini öğrenme, yanlıları, düzeltme ve hatta önceki bilgilerinden vazgeçerek yerine yenilerini koyma fırsatı elde ederler.

Yapılandırma, anlayışlı, yaratıcı, araştıran, soru soran, neyi, nereden ve niçin öğrendiğini bilen, kendi teknolojisini üretebilen öğrencileri gerektirir. Yapılandırma, teknoloji etkin öğrenme, amaçlı öğrenme, özgün öğrenme ve işbirlikli öğrenme amacıyla kullanılır.

Yapılandırma, ilk yaklaşımda amaç, öğrencilerin ne yapacakları, önceden belirlemek değil, bireylere araçlar ve öğrenme materyalleri ile öğrenmeye kendi istekleri doğrultusunda yön vermeleri için fırsat vermektir.

Yapılandırma, değerlendirme sürecinde değerlendirilir. Özgün performans ve tümel değerlendirme gibi değerlendirme teknikleri kullanılır. Yapılandırma, değerlendirme, öğrencileri birbirleri ile karşılaştırmak yerine onlara öğrenmelerini paylaşmaları, ve daha fazla öğrenmeleri için fırsat verir.

Yapılandırma, öğretmen; bireye uygun etkinlikler yaratma, öğrencilerin hem birbirleri ile hem de kendisi ile iletişim kurmaları, cesaretlendirme, işbirliğini teşvik etme, öğrencilerin fikir ve soruları, açıkça ifade edecekleri ortamları, olumlu turma gibi rolleri yerine getirmek durumundadır.

Öğretmen, öğrencilerin bireysel farklılıkları, uygun seçenekler sunar, yönergeler verir, her öğrencinin kendi kararını kendisinin olmasını, yardımcı olur. Bu noktada öğretmen- yol gösterici ve rehberdir. Öğretmenler, problemi öğrenciler için çözmek yerine öğrencinin çözümlenmesi için ortam hazırlarlar.

Öğretmen düşündürücü sorular sorarak öğrencileri araştırmaya ve problem çözmeye teşvik eder. Öğretmen, öğrenciye soru sorar ama neyi ya da nasıl düşünene söylemez. Yapılandırma, öğretmen kuzey yıldızı gibidir, öğrencinin nereye gideceğini söylemez fakat yolunu bulmasını yardımcı olur.

Yapılandırma, öğrenme, öğrencinin kendi yetenekleri, güdeleri, inançları, tutumu ve tecrübelerinden edindikleri ile oluşan bir karar verme sürecidir. Birey öğrenme sürecinde seçici, yaratıcı, ve etkindir. Öğrencinin kontrolü bireydedir. Öğrenmeye öğretmeniyle birlikte yön verir. Öğrencilerin önceki yaşantıları, öğrenme stilleri, bakış açıları, ve hazır bulunuşluk düzeyleri öğrenmelerine yön veren etmenlerdendir. Öğrencinin kendi kararları, kendi aldığı.

incelemesi gibi yöntemler uygulanabilir. Say, artt,kaç daha klasik yöntemler kullanmak zorunlulu u olu ur. Dersliklerin yap,s, s,ralar,n da ,l, , da yöntemleri etkilemektedir.

7. **Ö rencilerin haz,r bulunu luk düzeyi:** Ö rencinin konu hakk,ndaki bilgi seviyesi seçilecek ö retim yöntemini etkiler. Konu hakk,nda hiç bilgi sahibi olmayan grupta tart, ma yöntemi amac,na tam ula amaz.

Etkin bir ö retimde yöntem zenginli ine gitmek, art,k evrensel bir konu olmu tur. Çünkü e itim alan,nda yap,lan ara t,rmlar göstermi tir ki s,n,f içerisinde bulunan ö rencilerin ö renme stilleri ve yöntemleri farklı,d,r. Ayr,ca dersin konusuna ba l, olarak ta farklı zamanlarda farklı yöntemler kullanmak gerekli olabilir. Ö retmen bir ders saatinde bir gösteri yöntemiyle ba lay,p soru-cevap ile devam ederek tart, ma yöntemiyle dersini tamamlayabilir. Ö retmen ö retim yöntemleri konusunda yeti mi olmal, ve s,n,f atmosferine ba l, olarak yeni yöntemler kullanmal,d,r. Ö retmenin niçin farklı yöntemler kullanmas, gerekti ini u ekilde s,ralanm, t,r.

1. Her ö rencinin ayn, yöntemle ö renmesi mümkün de ildir.
2. Her yöntem her ö rencinin ilgisini e it düzeyde çekmez.
3. Tek bir yöntem tek ba ,na bütün konulara uygun de ildir.
4. Bir ö retim yöntemi belirlenen bütün hedeflere ula may, sa lamada yeterli de ildir.

Etkili bir ö retim için ö retmen dersin hedeflerini ve yap,s,n, göz önüne alarak uygun olan ö retim yöntem ve tekni ini kullanmal,d,r. imdi bu yöntemlerin özelliklerini, nas,l ve nerede kullan,lmas, gerekti ini, en iyi kullan,m için rehber ilkeleri, yararlar,n, ve s,n,rl,l,klar,n, s,ras, ile inceleyelim.

ANLATIM YÖNTEM

- Bili sel alan: bilgi
- Duyu sal alan: alma
- Psikomotor alan: uyar,lma
- Düzenleyiciler (grafik, ema vb.) kullan,lmal,.
- Örnekler kullan,lmal,.
- Sorularla ö rencinin ilgisi çekilmeli.
- Bilinenden bilinmeyene do ru ilerlemeli.
- Ö rencilerin not almas, sa lanmal,.
- İkokul 1,2,3 s,n,flarda 2-3 dakika,
- 4,5 s,n,flarda 4-5 dakika,
- Ortaokul ve liselerde 5-6,
- Üniversitelerinde 7-8 dakika sürekli konu abilir.

Ö retmenlerin en çok kulland,klar, bir yöntem olan anlatma yöntemi ö retmen merkezlidir ve ö retmenin konuyu ö rencilere aktarmas, esas,na dayan,r. Bu yöntem, teorik olarak i lenebilen derslerde önemli oranda yer verilebilir. Uzun bir tarihi geçmi e sahip olan bu ö retim tekni i iki bin y,l kadar bir süre varl, ,n, ba ar,yla sürdürmü tür. Fakat derslerde çok fazla kullan,lmas, e itim aç,s,ndan önemli sak,nçalar do urur. Gerekli oldu u durumlar haricinde kullanmamakta yarar vard,r.

Anlat,m yöntemi, i lenmekte olan konular,n bir s,ra ve düzene göre konu ma yoluyla aç,klamas,na ve ö retilmesine denir. Düz anlat,m, haz,rılanm, bir metnin monoton bir biçimde okunur gibi tekrar, eklemlerle olabilece i gibi, araya örnekler ve f,kralar sokarak ilginç bir hale getirilmi bir konu ma biçiminde de olabilir.

Bu yöntemin iyi kullan,labilmesi, ö retmenin ki ili ine, bilgisine, ses tonuna, konu ma gücüne (konu ma temposu, melodisi, telaffuzu, süre ayarlama), diyalektik yöntemi iyi kullanmas,na, jest ve mimiklerine ba l,d,r. Bu yöntemle ders anlat,rken drama tekni i, tasvir, aç,klama ve hikaye etme gayet ustal,kla kullan,lmal,d,r. Anlat,m yöntemi bilgi ve kavrama düzeyinin üzerindeki hedefler söz konusu ise, bilgiler karma ,k ve ayr,nt,l, ise, ö renci kat,l,m, gerekli ve önemli ise, ö rencilerin yetenek düzeyleri ortan,n alt,nda ise anlat,m yoluyla verilen ders ba ar,l, olamaz.

Anlatma yöntemi, bir ünitenin geli tirilmesinde birçok amaçlar için kullan,labilir. Bu amaçlardan birkaç tanesi:

1. Yeni bir konunun ortaya atılması, ve konunun geliştirilmesinde ve daha önce ele alınmış, bir çalışmanın yeniden gözden geçirilmesi durumunda,
2. Öğrencilerin yeni bir üniteye uyum ve teknik bakımdan yönlendirilmesi halinde,
3. Bir dersin ya da ünitenin özetlenmesi durumunda,
4. Bir sorunun çözümünün gösterilmesi gerektiğinde,
5. Ünitelerin öğrenilmesinin herhangi bir sayfasında, öğrencilerin ilgi ve dikkatlerinin çekilmesi gerektiğinde,
6. Öğretim etkinliklerinde, öğrencilere bazı fikirlerin açıklanması, ihtiyaç duyulduğunda,
7. Diğer öğretim yöntemlerinin uygulanması için zaman ve araçlar uygun olmadığında, anlarda kullanılır.

Düz anlatım, ancak yukarıda sıralanan gerekçelere uyabildiği takdirde bir yöntem niteliğinde kazanabilecektir. Anlatım yöntemi yanlış kullanılmıyorsa, nedeniyle birçok eleştiriyeye maruz kalmaz. Ancak sınıfta bu yöntemi kullanmak zorunludur. Önemli olan anlatım süresi, yeri, etkisi konusunda yapılması gerekenlerdir. Verilerinden faydalanmadır. Öğretmen öğrencideki dikkat dağınıklığını, hissettiği an anlatım yönteminden farklı yöntemlere geçiş yapmalıdır. Anlatımın kısas ve ilginç olması, aslında herkesin dikkatini çekme öğretmenin görevidir. Öğretmenin konuşma hareketlerinin, görünümünün, anlatımındaki açıklık ve öğrencilerle göz göze ilişki kurmasının bu yöntemde son derece önemli olduğu bilinmektedir. Bu yöntemin faydalarını, sınıfların ve en iyi kullanımı için rehber ilkelerinin neler olduğunu ekilde sıralanmıştır:

Anlatım yönteminde uyulacak rehber ilkeler:

1. Öğretimin amacı, ve önemli noktalar, öğrencilere gösterilmelidir.
2. Anlatım sırasında öğretmen öğrencilerle devamlı göz temasini kurmalı, ve sözsüz iletişim tekniklerini etkin olarak kullanmalıdır.
3. Öğretmenin konuyu çok iyi bilmesi, nelerin önce, nelerin sonra anlatılması gerektiğini iyi hesaplaması gerekir.
4. Anlatımında kullanılan dil, konuyu ve etkinlikleri açık bir biçimde öğrenciye ulaştırılacak nitelikte olmalıdır. Anlatım dili öğrencinin düzeyine uygun olmalıdır.
5. Konu materyalinde resim, ema, grafik gibi araç ve malzemeler kullanılmalıdır.
6. Anlatımında yeterli sayıda ve nitelikte örnekler yer verilmeli, örnekler gerçekçi olmalıdır. Öğrencilerin örnek vermesine imkan sağlanmalı, her iki durumda da ayrılan kaçınılmazdır.
7. Anlatımında bilinenden başlanıp, bilinmeyen olgu ve olaylara geçmeli ve yargılamaya yeni gerçekler üretilmelidir.
8. Sorular kullanılarak anlatım yöntemi zenginleştirilmelidir. Soru sorma iki şekilde olabilir. Öğretmen soruyu sorar biraz bekler ve kendi cevapları ikinci bir yöntem ise sorunun öğrencilere sorularak biraz beklenir ve öğrencilere söz verilir. Ayrıca öğrencilere soru sorma hakkı verilmelidir.
9. Konu materyalinde öğrencilerin konuşma notları alınmalı, sağlanmalıdır.
10. Hedef ve davranışları bilimsel alan, bilgi, duygusal alan, devinimsel alan, uyarılma basamaklarından birinde olmalıdır. Davranışları ezberden söyleme, yazma, tanımlama ve hatırlama gibi özellikleri taşımamalıdır.
11. Bu tür stratejide öğretmen sürekli olarak 7-8 dakikadan fazla konu materyalini, ilköğretim 1,2,3 sınıflarda 2-3 dakika, 4,5 sınıflarda 4-5 dakika, ortaokul ve liselerde 5-6, üniversitelerinde 7-8 dakika sürekli konu abilir; çünkü öğrencinin dikkati uzun süre konu materyalinde çabucak dağılır.
12. Öğrencinin konu materyali süresi arttıkça hatırlama oranı düşmektedir.

Anlatım yönteminin olumlu yönleri:

1. Anlatım yönteminde konu materyali, bir sıra ve düzen içerisinde verilir.
2. Çok miktarda doğru bilginin konuşma zamanında verilebilmesini sağlayan bir yöntemdir.
3. Zaman, emek ve masraftan tasarruflandır.
4. Telkin yapmaya, bazı duygular ve düşünceleri vermeye uygundur.
5. Soyut kavramlar, vermeye uygundur.
6. Bilgileri kalabalık gruplara iletmek için yararlıdır.
7. Oturumda sürpriz bir bilgi ile karşılaşılabilir, için öğretmene güven duygusu verir.
8. Konu materyali ile yapılacak bir açıklama, öğrenme etkinlikleri sırasında öğrencilerin karşılaşacak güçlüklerin giderilmesini sağlar.
9. Öğrencileri sınıfta kontrol altında tutmak kolaydır.

Anlatım yönteminin sınırları:

1. Öğretmen çok kulu ve güdüleyici değilse öğrenci ilgisi kısa sürede azalır.
2. Bir ders kitabında kolaylıkla bulunabilecek bilgileri ele alırsa zaman kaybolur, neden olur. Anlatma, kitabın tekrar olmamasıdır. Kitaba bir eylem katılmalıdır.
3. Bu yöntemi uygularken konunun öğrenciler için çekici hale getirilmesi gereklidir.
4. Öğretim sırasında öğrencilere soru sorma izni verilmediği için geri dönüşü ortadan kaldırırsanız, eksik iletişim neden olur.
5. Duyusal ve psiko-motor alanla ilgili hedefler çok ender olur.
6. Bu yöntemle öğretilen bilgilerin pratikte uygulanması güçtür.
7. Sadece anlatım yönteminin kullanılması, öğretimin etkisini azaltır. Ezberciliğe tevessül eder.

ÖRNEK OLAY İNCELEMESİ YÖNTEMİ

- Öğrenciler gerçek hayata hazırlanma amaçlanır.
- Gerçek ya da hayali bir olay kullanılır.
- Bilgiler örnek olay ile daha etkili kavranır.
- Öğrenciler verileri analiz eder ve değerlendirirler.
- Öğrenciler soruna çözüm önerirler.
- Tartım yöntemi ile beraber kullanılır.
- Öğretmen tartışmayı yönlendirir.

Gerçek ya da hayali olan bir olayın öğrenciler tarafından ayrıntılı bir şekilde incelenmesine örnek olay incelemesi denir. Olay anlatan ve gerekli verileri kapsayan bir rapor üzerinde çalışarak öğrenciler olayı öğrenir, analiz eder ve değerlendirirler. Tartım olayın nedenleri ve çözümüne ilişkin öneriler getirirler. Örnek olayda olayın nedeni, nasıl oldu, neden oldu, durumlar ve sonuçlar tartışılarak alternatif çözüm yolları gösterilmelidir.

Bu yöntemde öğrenciler derslikte gerçek ya da hayali olayı, olgu, durum ve sorunlarla yüz yüze getirirler. Örnek olay gerçek hayattan isimler deyiştirilerek alınabileceği gibi öğretmen tarafından örnek olaylarda yazılabilir. Hazırlanan örnek olay çoğaltılarak öğrencilere dağıtılır. Bu yöntem özellikle sosyal bilimlerde daha çok kullanılır. Sosyal bilimlerde bir çok konu örnek olaylarla anlatılabilir.

Bu yöntemde, daha etkili kullanılabilmesi için, diğer yöntemler gibi yararları, sınırları, ve öğretmenlerin bilmesi gereken rehber ilkeleri vardır. Bunları şekilde sıralanmıştır.

Örnek olay incelemesi Yönteminde Uyulacak Rehber İlkeler:

1. Örnek olay öğrencilerin gelişim özelliklerine uygun olmalıdır.
2. Örnek olayda temel ayrıntılar iyi belirlenmelidir.
3. Gerçek bir olayın tartışılması, yer, zaman ve kişilerin isimleri deyiştirilmelidir.
4. Sorun analiz edilmeli ve bu analizde öğretmen tarafından kilit sorular hazırlanmalıdır.
5. Olaya ilişkin olarak yazılacak materyal verilmeli ya da video gösterilmelidir.
6. Olayın çözümünde öğrencilerin doğru yolda olduklarını kontrol ederek yanlış çözümlere gitmelerini önlenmelidir.
7. İnceleme sonunda ortaya çıkan ilke ve sonuçlar, görüş birliğine vararak kaydetme ve öneriler geliştirilmelidir.

Örnek Olay İncelemesi Yönteminin Faydaları:

1. İnsani problemleri kişisel olmadan çözümlenmesi sağlanır.
2. Öğrenci merkezli bir yöntem olduğundan öğrencilerin katılımı yüksektir.
3. Öğrencilerde problem çözme yeteneği gelişir.
4. Konular, anlama, kavrama, analiz ve değerlendirme becerisi gelişir.
5. Öğrencilerde empatik davranış geliştirilir.

Örnek Olay İncelemesi Yönteminin sınırları:

1. Uzun zaman alır.
2. Öğretmenin dersten önce çok iyi hazırlanması gerektirir.
3. Kalabalık sınıflarda uygulanması zordur.
4. İncelenmesi duyulmuş olaya tam olarak uyan bir örnek olay yazmak güç olabilir.

5.Ö retmen tart, may, yönetmede ve de erlendirmede zorluklarla kar ,la abilir.

PROBLEM ÇÖZME YÖNTEM

- ☑ Ö rencilerde bilimsel dü ünme yetene i kazand,r,r.
- ☑ Elde edilen bilgilerin de erlendirilmesini sa lar.
- ☑ Alg,lama ve ak,lda tutma daha uzun süreli olur.
- ☑ Hem bili sel hem de duyu sal ö renmeyi sa lar.
- ☑ Ö rencilerin sorumluluklar,n, geli tirir.
- ☑ Ö renciler ba ,ms,z dü ünmeyi ö renirler ve birbirlerinin fikirlerinden yararlan,rlar.
- ☑ Ö renciler ba ar,s,z olduklar, durumlarda da ö renme imkan,na sahip olurlar.
- ☑ Problem çözüme yöntemi, ünite ve konular, ilgi çekici hale getirir.

Problem çözüme yöntemi, özellikle günümüzde, bilim adamlar, taraf,ndan çok önem verilen bir yöntemdir. Bu yöntemin, ö rencilerin zihinsel geli imlerini sa lamada bir çok yararlar, oldu u saptanm, t,r. Problem çözüme yöntemi ile ilgili Amerika ve Avrupa'da bas,lm, birçok eser vard,r. Özellikle 20. yüzy,l,n ba lar,nda bu konuda bir çok eser yazan J. Dewey'in ara t,r,malar,nda belirtti i gibi her ya taki insan,n bu yöntem hakk,nda bilgilendirilmesi gerekmektedir. Bu yöntemle ilgili bir çok tan,mlama yap,lm, t,r.

Ö renciler için problem olan bir konunun ayd,nlat,lmas,nda ve o problemin çözümlenmesinde uygulanan metoda problem çözüme yöntemi denir. Problem çözüme, istenilen hedefe varabilmek için etkili ve yaral, olan araç ve davran, lar, türlü imkanlar aras,ndan seçme ve kullanmad,r. Bu yöntem, bir problemin çözümlenmesinde, genelleme ve sentez yapmada kullan,l,r. Daha çok ara t,r,ma yoluyla ö retme yakla ,m,nda, bili sel alan,n uygulama ve daha üst düzeyinde ki davran, lar,n kazand,r,lmas,nda kullan,l,r.

Gagné'ye göre e itim programlar,n,n nihai amac,; ö rencilere gerek ilgili konu alanlar,nda gerekse tüm ya am,nda kar ,la abilece i problemleri çözmeyi ö retmek olmal,d,r. Problem, baz, amaçlara ula mak için çaba harcad, ,m,z ve bu amaçlara ula mak için de araçlar bulmam,z gereken bir durumdur. Problem çözüme ise hem konu alan, bilgisini hem de duruma uygun bili sel stratejileri seçip kullanmay, gerektiren bir etkinliktir. Problem çözümede önemli olan nokta, amaca götürececek araç, bulup i e ko makt,r.

Problem çözüme üst düzey zihinsel etkinliklerin kazan,lmas,nda i e ko ulan bir yöntemdir. Bugünün toplum, söylenenlere körü körüne uyan ki ileri de il, yarat,c,, kritik ve analitik dü ünebilen, kar ,la t, , de i ik problemleri çözebilen ki iler istemektedir. Bu niteliklere donat,lm, bir bireyin yeti mesi bu türden ö retim tekniklerinin uygulanmas,yla mümkündür. Bu gerekçeyle problem çözüme yöntemiyle ö retim, ilkö retim y,llar,nda ba lat,lmal,d,r.

Problem Çözüme Yönteminin Basamaklar,:

1. **Problem Belirlenmesi:** Kar ,la ,lan bir durum, bir güçlük, bir engel ö renciyi etkilemekte ve bu durum onda belli düzeyde bir huzursuzluk yaratmaktad,r. Problemin belirlenmesinde ö retmen ö rencilere yard,m etmelidir. Hatta ço u kez problemi ortaya ö retmen atmal,d,r.
2. **Problem Tan,mlanması, ve S,n,rlandır,lması,:** Ortaya at,lan problemin s,n,rlar, kesin olarak belirlenmelidir. Ço u kez problemin s,n,rlar, belli de ildir. Problemin kapal, halden ç,kar,lmas, ve ö rencilerin anlayaca , hale getirilmesi gerekir.
3. **Problemle ilgili Bilgilerin Toplanması,:** Bu a amada probleme aç,l,k getirilmesi, tan,mlanması, ve ö rencinin gücüyle oranl, olacak biçimde s,n,rlandır,lması, beklenir. Ö rencilerin hangi bilgileri nereden, nas,l, ne kadar toplayaca ,; ö retmenin yard,m, ile belirlenir. Problemle ilgili de i ik kaynaklardan yararlan,l,r, çe itli gözlem, inceleme ve ara t,r,ma yap,l,r.
4. **Problem Çözümüyle ilgili Hipotezler ler Sürme:** Problemini tan,mılam, bulunan ö rencinin, art,k çözümde ba vurabilece i ipuçlar,n, aramaya konulmas, beklenir. Toplanan bilgilerin çözümlenmesi ve yorumlanması, sonucunda baz, geçici çözüm yollar, (hipotezler) akla gelebilir. Akla uygun gelen hiçbir çözüm ekli gözden kaç,r,lmadan, çe itli çözüm yollar, aran,r. Toplanan bilgiler s,n,fta bir araya getirilerek de erlendirilir. Bu de erlendirmenin , , nda problemin çözüm yollar, s,ralan,r. Daha sonra bunlardan en uygun olan, seçilerek aç,k ve s,n,rl, bir ekilde ifade edilir.

5. **Belirlenen Çözüm Yolları, n, n Uygulanması:** Sorulamada birkaç çeşitli çözüm yolu olmalıdır. Belirlenen çözüm yolları, n, n problemin çözümünü ne derecede gerçekleştirdiği tek tek denir. Buna denemeler safhası, da denilebilir. Bu basamakta öğretmen, öğrencileri önerdikleri çözüm yolları, n, denemelerine ve önerilen çözüm yolları, n, n geçerli olup olmadığını, karar vermelerine yardımcı olur.
6. **Problemin Çözülmesi ve Sonuca Varılması:** Çözüm yolları, n, n denenmesi ile elde edilen sonuçlar ayrı ayrı değerlendirilir. Değerlendirilen sonuçlardan genel bir fikre varılır. Bu fikir, problemin çözümünü içeren doğruyu, en kısa yolu göstermelidir.

Problem çözme yönteminde uyulacak rehber ilkeler:

1. Öğrencileri benzer birkaç problemle karşı karşıya bırakmak gerekir.
2. Problemleri öğrencilerin olgunluk ve beceri düzeylerine uygun bir biçimde sunmak gerekir.
3. Problemin önemi öğrencilere gösterilmelidir.
4. Problemi tanımlamada ve sorun, anlamada öğrencilere yardımcı edilmelidir.
5. Öğrencilerin kullanacağı uygun araç ve gereçleri sağlamak gerekir.
6. Öğrencilere rehberlik yapılmalı, ve yönlendirilmelidir.
7. Öğrencilerin değerlendirme yapabilmeleri için ölçüt geliştirmelerine yardımcı edilmelidir.
8. Problem çok iyi anlaşılmalı, dır.

Problem çözme yönteminin olumlu yönleri:

1. Öğrencilerde bilimsel düşünme yeteneği kazandırır.
2. Problem çözme yöntemi, karşılaşılan ve ender görülen seçmeye imkan verdiğinden, nesnel bir yöntemdir.
3. Öğrenciye belgelere dayanarak yargıya bulunma alanı, kazandırır. Bu amaçla bireyi, türlü kaynaklarla karşı karşıya getirir. Öğrenciler tek ders kitabından, başka kaynak ve materyallerden de yararlanır.
4. Çeşitli araştırma tekniklerine göre elde edilen bilgilerin değerlendirilmesini sağlar.
5. Algı, lama ve akıldan tutma daha uzun süreli olur.
6. Hem bilimsel hem de duyuşsal öğrenmeyi sağlar.
7. Öğrencilerin sorumlulukları, geliştirir.
8. Öğrenciler sonuçlara ulaşmak için başarı, zümmeleleri gerektiğini öğrenirler ve birbirlerinin fikirlerinden yararlanırlar.
9. Öğrenciler başarı, z oldukları durumlarda da öğrenme imkanına sahip olurlar.
10. Problem çözme yöntemi, ünite ve konular, ilgi çekici hale getirir.

Problem çözme yönteminin sorunları, kları:

- a) Her konuda uygulamaya elverişli değildir.
- b) Öğrenciler problemi çözmek için gerekli materyal ve kaynakları sağlayamazlar.
- c) Öğrencilerin değerlendirilmesi güçtür.
- d) Problemolu turma bazen yöneticilerle, velilerle veya diğer ilgililerle anlaşılabilir, a neden olabilir.
- e) Fazla zaman almaz, olmasın, dır.
- f) Önemli sosyal problemleri anlayacak olgunlukları erişmemiş öğrencilerle bu yöntemi uygulamak güçtür.

TARTI MA YÖNTEM

- Fikirler, resim, model, harita, film gibi araçlarla açıklanmalı, dır.
- Tartımalarında amaç ve ön hazırlık gereklidir.
- Öğrencileri demokratik ya da hazırlar.
- Öğretmen, bir tür gözlemci ve yönetici olarak görev yapar.
- Hem duyuşsal hem de bilimsel hedeflere ulaşmak mümkündür.

ki veya daha fazla kişinin, bir konuyu açıklama kavru turmak için görüş ve düşüncelerini, karşılaşılan konu malar ekinde ortaya koymaları, tartımaya denir. Her kademedeki okullarda çeşitli derslerin konular, tartımaya fırsatlar, yaratılmaktadır. Bu fırsatlar gereği gibi değerlendirilmelidir. İlköğretim okullar, birinci kademesinde Hayat Bilgisi, Sosyal Bilgiler, Fen Bilgisi gibi dersler, bu yöntemle çalışmaları imkan hazırlar.

Bu yöntem çocuğu zihinsel olarak geliştirdiği gibi onları, eğitim, demokratik yaşamı da hazırlar. Bir yaşam biçimi olan demokrasi anlayışını, öğrencilerinde verilmek suretiyle onları, hayat hazırlar. Bu yöntem, bilimsel öğrenim alanında bilgi düzeyinin üzerine öğrencileri çarpar, bilginin ikinci ve üçüncü basamağına, olan kavrama ve uygulama düzeyinde bilgilerin aktarılmasını, hedefler. Öğrenciler bu yöntem ile farklı görüşleri ileri sürerek konunun en doğru çözümünü bulmayı öğrenirler. Bu beceri özgüvene dayalı, bir toplum için gerekli bir beceridir.

Öğretmen, bir tür gözlemci ve yönetici olarak görev yapar. Tartışmanın belli bir çizgide kalmasını dikkat eder. Aynı zamanda dersin amaçlarına ulaşması için gayret eder. Uygun zamanda tartışmaya katılanları tartışmaya sevk eder. Tartışmanın dersinin asıl faydasını, bütün yan etkileriyle, öğrencileri birleştirme bizzat yapmaya sevk eder. Tartışmanın dersinin oturma düzeni de dikkatli iktir. Herkes birbirinin yüzünü görecektir. Oturmalıdır. Öğretmenin en önemli görevi öğrencilerin kendilerini rahat hissedebilecekleri bir ortam yaratılmasıdır.

Tartışmaya bir cümle, soru ya da sorunu gündeme getirerek başlanabilir. Tartışma yöntemleri, dört ile altı kişilik gruplar, iki kişilik gruplar, iki kişilik gruplar ve 6-10 kişilik gruplar şeklinde olabilir. Kendi aralarında tartışarak, diğer öğrencilerin bu grubun etrafında çember oluşturarak dinlemeleri türünde de yapılabilir.

Tartışma yöntemi ile hem duygusal hem de bilimsel hedeflere ulaşmak mümkündür. Bilimsel hedeflere yönelik tutumlarda öğrenciler önceki bilgileri hatırlar, yeni durumlara uygular ve değerlendirir. Duygusal hedeflere yönelik tartışmalar ise diğer öğrencilerin görüşlerini dinleme ve kendi görüşleriyle karşılaştırma becerisini geliştirir.

Sınıfta herhangi bir tartışma, ya da ön hazırlık yapılmadan, doğrudan doğruya akla gelen bir konunun tartışılması geçilirse, tartışmanın sonuçları öğrencilerinin o konu ile ilgili geçmişte yaptıkları davranışları, geçmişte edinildikleri davranışları, geçmişte yeni bir şey öğrenilemez. Bu olumsuzluğun önüne geçmek için öğrencilerin belirlenen konular üzerinde tartışmaları yapılmalıdır, tartışma yönteminin amaçlarına ulaşması kolaylaştırılabilir.

Geleneksel soru- cevap metodunda etkileşim daha çok öğretmenle öğrenciler arasında ve çok sınırlı bir konu üzerinde olmaktadır. Tartışma metodunda ise hem öğretmenle öğrenciler arasında, hem de öğrenciler arasında dinamik bir etkileşim vardır. Tartışma bir sohbet değil, amaçlı bir konudur. Tartışmanın başarıyla sonuçlanması için öğrencilerin konular, konu üzerinde yeterli bilgilerin bulunması, ve konuların bulgulara dayandırılması gerekir.

Tartışma Biçimleri: Ele alınan bir konunun hangi tartışma biçimleri ile işleneceğini öğretmenin çok iyi bilmesi ve uygulayabilmesi gerekir. Öğrenciler de bu tartışma biçimlerinde başarılı oldukça, tartışma yönteminden beklenen yararları daha kolayca elde ederler.

1. **Serbest Tartışma:** Bu tartışma biçimi öğrenci sayısı az olan sınıflarda daha kolaylıkla uygulanır. Burada öğretmen bazen ders konularını serbest tartışma biçiminde işleyebilir. Ancak, konu ile ilgili gözlem, deney, inceleme ve kaynaklardan bilgi edinmelidir. Doğal olarak burada da tartışılacak konu ile ilgili yanıtlanmasında olması gereklidir.
2. **Küme Tartışması:** Kalabalık sınıflarda serbest tartışma zor olduğu için, sınıfları küçük sınıflara ayırılır. Her küme birer başkan seçilir. Kümeler birer komisyon veya serbest tartışma grubu ile çalışırlar. Kümeler içinde her öğrenci fikrini açıklama fırsatı bulur.
3. **Fikir Kartları, Gruplar:** İki dakika gibi kısa bir zaman için oluşturulan tartışma gruplarıdır. Öğrenciler oturdukları yerdeki gruplara bölünür. Öğretmen tarafından bir soru sorulur. Soru gruplar tarafından tartışılarak, tartışıldıktan sonra görüşlerini yazarlar. Yazılan temsilcileri tarafından öğretmene iletilir. Böylece öğrencilerin derse katkıları ve tekrar çalışmaları sağlanır.
4. **Komisyon:** Bazen bir konunun küçük bir grup tarafından derinlemesine incelenerek sınıfa sözlü veya yazılı bir rapor halinde sunulması için öğrenciler arasında komisyon veya komite meydana getirilir. Bu komisyon konu hakkında bilgi toplayarak sınıfa sunar. Sınıfta gerekli çalışmalar yapıldıktan sonra sınıfta komisyonun, bu çalışmaların yeterli görülürse tartışma sona erer.
5. **Seminer:** Üniversite veya yüksek okullarda bazen dersler tamamen veya kısmen seminer biçiminde düzenlenir. Bu derslerde öğrenciler tek veya küçük gruplar halinde inceleme, araştırma ve çalışmalarını sunarlar.

girişler. Özetmen çalışmaları, için ön bilgileri verir, kaynaklar, gösterir. Her öğrenciye rehberlik eder. Sonuçları, sınıfta tartışılır ve çalışmalar değerlendirilir.

6. **Münazara:** Küçük grubun, dinleyiciler ile jüri önünde bir konuyu ele alarak iki karşı tez savunmalarıdır. Münazara sonunda jüri galip taraf bildirir. Münazarada taraflar, karşı tez çürütmek ve kendi tezlerini üstün kılmak görevini üzerlerine almalarıdır.
7. **Açık Oturum:** Açık oturum teknik açıdan panel, sempozyum, münazara karşı, aynı bir tartışma biçimi olarak gözükmektedir. Bir grubun, bazı kurallara uygun olarak bir konuyu dinleyiciler önünde tartışmalarıdır.
8. **Konferans:** Sanatsal, bilimsel ve toplumsal eğitsel vb. konularda, çeşitli uzmanlarca açıklama yapmak, bilgi vermek amacıyla yapılan bir konuma türüdür. Bazı konferanslar, bir forum izlediğinden konferans, da bu yönü ile tartışma biçimi olarak kabul ederiz.
9. **Panel:** 3-5 kişilik küçük bir grubun önceden belirtilmiş bir konuyu dinleyici grubu önünde samimi bir hava içinde tartışmasıdır. Panel için bir başkan ve 4-6 kişilik arasında da bir grup oluşturulmalıdır. Lider konuyu ve panel üyelerini sunup tartışmaya açar, kendisi zaman zaman tartışmaya katılır.
10. **Sempozyum:** Bir konunun çeşitli yönleriyle küçük bir grup tarafından sunulması için yapılan seri halde konuşmalarıdır. Sempozyumda konuşma en az üç, en fazla altı kişiyi geçmemelidir. Her bir konuşma beş veya yirmi dakika arasında süre verilir. Sempozyumda bölünen konuların hem başkan, moderatör, hem de dinleyenleri tamamlayacak nitelikte olması gerekir. Konuşmaları bittikten sonra sempozyum üyeleri önce kendi aralarında, sonra da dinleyicilerle birlikte söz konusu konuyu, problemi tartışırlar.
11. **Forum:** Değişik görüşlere sahip kişilerin ya da grupların herhangi bir konudaki sorunları tartışarak bir sonuca varmak için, bir başkanın yönetiminde sürdürdükleri sözel iletişim türüdür. Bu teknikte tartışmalar, bir konunun farklı yönleri, o alanda iyi yetmiş kişilerce, dinleyiciler karşı, sınıfta tartışılır.

Öğrenciler küçük yaştan itibaren sınıfta ve seviyelerine göre tartışmalarla, tartışmalarla çocuklar, küçük yaştan itibaren demokratik yaşantı, alışkanlıklar, sözlü anlatımlar, gelişecek, dilleri zenginleştirecek ve zekaları geliştirecektir.

Tartışmaların canlı, yararlı ve ilginç olabilmesi için ileri sürülen fikirler, resim, model, harita, film gibi araçlarla imkanlar ölçüsünde açıklanmalıdır. Tartışmalarda amaç ve ön hazırlık gereklidir.

Tartışma yönteminde uyulacak rehber ilkeler:

1. Sınıfta bir bölümü tartışmaya katılacaksa öğrenciler tanıtılmalıdır.
2. Tartışma, belirli bir hedefe yönelik, belirli bir yöntemce düzenlenen, sistemli bir konuma olmalıdır.
3. Tartışma önceden planlanmalıdır. Zira plansız tartışmalarda konu dağınık ve amaca ulaşmakta güçlük çekilir.
4. Tartışmaya katılacak öğrenciler önceden konulara değişik kaynaklardan hazırlanmalı, çeşitli araştırmaları ve inceleme yapmalıdır. Özetmen, kaynak seçiminde ve temininde öğrencilere yardımcı olmalıdır.
5. Tartışmaya ilk yıllarda ve sene başında öğretmenin yönetmesi yararlıdır. Bunun için ilk günlerde tartışmalar yapılmalı, tartışma kuralları öğrencilere öğretilmelidir. Öğrenciler tartışma konusunda gerekli beceriyi kazandıktan sonra tartışma yönetimi öğrencilere bırakılmalıdır. Böylece tartışma öğrencilere kolaylaşacaktır.
6. Konu seçimi, iyi bir başlangıç konusu seçimiyle dikkatleri tartışmaya toplamalıdır.
7. Tartışma, insanların bireylerle değil, fikirlerle ve sorunlarla ilgili olmalıdır.
8. Tartışma yönetimi öğrencideyken, öğretmen bir üye gibi davranmalıdır. Ancak bu üyelik, öğretmenin gerekli rehberliği yapması engel teşkil etmemelidir.
9. Öğrencilerin birbirlerinin fikirlerine hoşgörü ve saygı göstermesi konusuna özen gösterilmelidir.
10. Grubu oluşturacak üyeler, tartışmalarla etkin bir biçimde katılmalı, bu tartışma dinleme, hazırlanma, konuşma yoluyla çok yönlü olmalı. Tartışmaya ne kadar çok konuşmacı katılmak isterse, tartışma o kadar yararlı sayılabilir.
11. Tartışma devam ettiği süre içinde, belli aralıklarla özet yapmak gerekir.
12. Zamanın iyi kullanılması, zaman darlığından dolayı, tartışma bitmemesi durumunda bir özetle tartışma bitirilmelidir.

13. Var,lan sonuçlar, yap,lan çal, malardaki ba l,ca belge ve görü ler, bir raporla gösterilirse yararlı olur.

Tart, ma yönteminin olumlu yönleri:

1. Tart, ma, istenilen nitelikte uygulandı, , taktirde grup içinde ve gruplar aras,nda etkili bir ileti im kurulup sürdürülmesini sa lamakta, ileti im yetene inin geli mesine yardım, olmaktadır.
2. Demokratik bir yöntemdir.
3. Tart, ma süresince gerek tart, anlar,n gerek dinleyicilerin ilgi ve dikkatleri daima canlı,d,r.
4. Ö renciler, soru sorma, ani cevap verme ve toplum önünde konu ma yeteneklerini geli tirir.
5. Tart, maya esas olan konular,n modelini gösterme, film- slayt ve tepegöz gibi , ,kl, araçlar, kullanma ile çarp,c, örnekler verme ekinde di er e itim araçlar,n, rahatça kullanılmalar,na imkan verir.
6. Ö rencilere anlay, , gerçekleri görme ve yakalama mahareti, tenkit ve de erlendirme gücü kazandı,r,r.
7. Ö retmen, de i ik bir ortam içerisinde olan ö rencilerinin davran, lar,n, izleme, heyecanlar,n, ölçme, onlar,n zihinsel ve psikolojik geli melerini tanıma aç,s,ndan daha sa l,kl, bir yarg,ya var,r.
8. Bildiklerini ve dü ündüklerini toplumda aç,kça söyleme ve savunma al, kanlı, , kazandı,r,r.
9. Ö renciler, dü üncelerini aç,kça ortaya koyarlar. Arkada lar,n,n dü ünçe ve görü lerini de ö renirler.
10. Ö rencilerin konuyu çözümlenme, kavrama ve yorumlama yetene ini artır,r,r.
11. Bir gruba aidiyet duygusu geli ir. Ö renciler ekip havas,na girdiklerinden birbirlerini daha yak,ndan tanı,r ve hissederler.
12. Bir sorunun çe itli çözüm yollar, oldu unu ö renirler.

Tart, ma yönteminin s,n,rl,l,klar,:

1. Tart, ma yöntemini uygulamak için zamana ihtiyaç vardır.
2. Baz, ö rencilerin tart, maya katılmak istememeleri, bu yönteminin uygulanmas,nda güçlük ç,kart,r.
3. Zaman az oldu undan ve ö rencilerin iyi haz,rlanamamaları, yüzünden bir çok tart, ma sonuçlanamaz.
4. Kalabal,k s,n,flarda uygulanmas, güçtür.
5. Grup üyelerinin bilgisi, kültürlü ve ya ant,lar,n,n zengin olması, gerektirir.
6. Tart, ancak konunun dinleyicileri de, grubun üyeleri kadar konuya vak,f olmaları, gerektirir.
7. S,n,f,n sessizli ini sa lama, tart, lan konuyu sapt,ımadan amaca do ru yöneltilme ve zaman, ayarlama güçlü ü vardır. Ö retmen ister istemez i e kar, acaktır.
8. Grup liderinin özel yetenek, derin bilgi ve ani kavrama gibi özellikleri ta ,ması, gerekir.
9. Konular,n iletilmesinde kullan,lan söz etkili bir araç de ildir. İleri düzeydeki ö renmelerde fayda sa lamaz, unutulur gider.

GÖSTER YÖNTEM

- İy i haz,rlanmış bir gösteri ö rencilerin ilgi ve dikkatlerini çekerek ö renmeyi kolaylaştır,r.
- Hem göz hem kulak yoluyla ö renmeyi sa lar, , için, söze dayanan metotlardan daha etkilidir.
- Baz, tehlikelerin önlenmesini sa lar. (Özellikle gazlarla ilgili baz, tehlikeli deneylerde)
- Ö rencilere yerinde ve zaman,nda sorular sorularak ö renme ortam,na çekilebilir.
- Ö rencilerin sorular sormas,na imkan verilebilir.
- Her ö renciye ayrı, ayrı, araç vermeyi kald,ırd, ,ndan bireysel ö retime göre zaman kazan,ı,r ve ucuza mal olur.
- Kelimelerin yetersiz kald,ı, fikirleri daha kolay anla ,ı,r k,lar.

Gösteri, ö retmenin ya da ö renci gruplar,n,n herhangi bir konuyu laboratuvarlarda ya da s,n,fta di er ö rencilerin önünde deneyerek, araç ve gereçler kullanarak aç,klamalar, ya da sunmalar,d,r. Bu bak,mdan ö retmenin s,n,fta bir konuyu i lerken, laboratuvarında bir deney yaparken; gerçek araç- gereçler, modeller, resimler, foto raflar, harita, slayt, film eridi, hareketli filmler, basit çizimler, levhalar vb. kullan,ı,yorsa gösteri metodunu uyguluyor demektir. Fen derslerinde ö retmenin masada yaptı, , ve ö rencilerin izledi i deneylerde gösteriden ba ka bir ey de ildir.

Gösteri bilgi edinmek, ilgi uyandırmak ve çalınma standardı, geliştirmek, göze ve kulağa aynada hitap etmek suretiyle bir işi inandırıcı yapmak, göstermek için başvurulan bir gösteri tekniğidir. Öretmen öğretene öğretmeyi, davranışın, çizimin, çözüme ilişkin sorunun denemesini birkaç kez kendisi yapmalı, en uygun eklini almalı, sunmalıdır.

İkinci retimin birinci kademesinde başta olmak üzere, araç ve gereçlerin sunulduğu okullarda demonstrasyona başvurulmaktadır. Bu yöntemde öğretmen deney yapmakta, öğrenciler seyretmektedir. Demonstrasyonu laboratuvar yönteminden ayrılan en önemli özellik, deneylerin öğretmen tarafından hazırlanıp yapılmasıdır. Bu deneylere, gösteri deneyleri veya öğretmen deneyleri de denilmektedir.

Gösteri tamamen gerçek koşullarda ve gerçek araçlar kullanılarak yapılabildiği gibi, modeller, hareketli ve hareketsiz resimler ve başka soyut görsel araçlar kullanılarak da yapılabilir. Bu yöntem, özellikle becerilerin öğretilmesinde uygulanabilecek tek öğretim yöntemidir. Örneğin, bir hayvan hakkında öğrencilerine bilgi verecek öğretmen; o hayvanın kendisi, modeli, servisi, koleksiyonu, hareketli ve hareketsiz resimleri, ekileri, video kaseti vb. gibi unsurlardan yararlanabilir. Demonstrasyonun bu gibi detaylı yollarla yapılması; burada sadece gösteri deneyleri üzerinde durulacaktır.

Gösteri metodunda aktif olan, deneyi yapan, veya ders araçları, gösteren ve açıklayan öğretmendir. Öğrenciler dinleyici, seyirci ve bilgileri hazırlanmış, durumdadır. Bununla birlikte gösteri metodu, daha çok duyu organını, uyarıcı ve öğrencilerin ilgi ve dikkatlerini çektiği için, öğrenmeyi kolaylaştırarak bir öğretim metodu olarak kabul edilmektedir.

Öğretmenlerimizi en çok demonstrasyona zorlayan sebeplerin başında araç ve gereç yetersizliği gelmektedir. İkinci retim okullarının çoğunda, 5-10 grubun aynada deney yapacak araç ve gereci bulunmamaktadır. Hatta bazı köy okullarında yok denecek kadar az araç mevcuttur. Mevcut araçlar, ya bozulmuş çalınmamakta; veya kırılacak veya bozulacak endişesiyle öğrencilere kullanılmamaktadır. Son yıllarda Ders Aletleri Yapım Merkezinin gönderdiği İlkokul Fen- Tabiat Dolabı, bir ölçüde bu eksikliği gidermekle beraber, bir grup deneyi de yapmaya zorlamaktadır. Öğretmeni demonstrasyona zorlayan sebeplerden bazıları, şöyle özetleyebiliriz:

1. Öğrenci deneyleri için okullarda uygun bir yer bulunmaması,
2. Araç ve gereç yetersizliği,
3. Bazı deneylerin tehlike oluşturabilecek yapıda olması,
4. Deney düzeneğinin öğretmen tarafından kolaylıkla kurulamayacağı hallerde,
5. Zamanın kısılması ve yetersiz olduğu hallerde,
6. Deneylerin çok hassas olduğu ve yapılabilmesi için pratik bilgi ve beceri gerektiren hallerde demonstrasyona başvurulur.

Gösteri yönteminde uyulacak rehber ilkeler:

1. Gösteri için gerekli hazırlıklar yapılmalı, planlama ve uygulama için temel oluşturan kavram, kural ve ilkeler hakkında yeterli bilgi edinilmeli ve hazırlıklar küçük bir grubun önünde denenmelidir.
2. Gösteri masası, bütün öğrencilerin görebileceği yere konmalı, gerekirse sınırlar yeniden düzenlenmelidir.
3. Gösteri sırasında öğrencilerin not tutmaları, tema ve çizimler yapmaları istenmelidir.
4. Gösteri bir iki öğrenciyi tekrarlatılmalıdır.
5. Gösteri sırasında veya sonunda istenilen sonuç çıkmayabilir. Bunun nedeni üzerinde öğrencilerle birlikte düşünülmelidir.
6. Tehlike yaratabilecek gösterilerde, gerekli önlemler alınmalıdır. Örneğin elektrik deneyleri, kimyasal deneyler, makinelerle ilgili deneylerde gösteriler tehlikeli olabilir. Öğretmen bu çeşit gösterilerde çok dikkatli olmalıdır.
7. Sonuçlar belirtilmeli, eksiklikler ve aksamalar tartışılmalı, yapılan işin başarı düzeyi saptanmalıdır.
8. Gösteride kullanılan araç ve gereçler gösteriden sonra önceki yerlerine konmalı, veya sahiplerine iade edilmelidir.
9. Sürprizlerle karşılaşılacak için gösterinin önceden provas yapılmalıdır.

Gösteri yönteminin olumlu yönleri:

1. İyi hazırlanmış bir gösteri öğrencilerin ilgi ve dikkatlerini çekerek öğrenmeyi kolaylaştırır.
2. Hem göz hem kulak yoluyla öğrenmeyi sağlar, için söze dayanan metotlardan daha etkilidir.
3. Bazı tehlikelerin önlenmesini sağlar. (Özellikle gazlarla ilgili bazı tehlikeli deneylerde)
4. İnsan kaynaklarını kullanmada en iyi yöntemdir.
5. Öğrencilere yerinde ve zamanında sorular sorularak öğrenme ortamına çekilebilir.
6. Diğer tekniklerde yapılabilecek hatalar burada kolay saptanır ve düzeltilir.

7. Ö rencilerin sorular sormas,na imkan verilebilir.
8. Her ö renciye ayr, ayr, araç vermeyi kald,rd, ,ndan bireysel ö retime göre zaman kazan,l,r ve ucuza mal olur.
9. Sözcüklerle ifade edilemeyen kavramlar, görerek mesaj verilip ö retilir. Kelimelerin yetersiz kald, , fikirleri daha kolay anla ,l,r k,lar.
10. Özellikle becerilerin ö retilmesinde uygulanabilecek tek ö retim yöntemidir.

Gösteri yönteminin s,n,r,l,l,klar,:

1. Gösterinin ba ar,l, olabilmesi için gerekli olan zaman,n bulunmas, her zaman kolay de ildir.
2. Yeterli pratikten yoksun ki ilerinin ba ar,l, olmas, güçtür.
3. Gösterici gösteri konusuyla ilgilenir, ö rencilerin tepkilerin dikkate almazsa etkisiz olabilir.
4. itisel ve görsel beceriler bir arada olmal,d,r. Aksi halde ö renciler kar, t,rabilir.
5. Bili sel ve duyu sal ö renmede kullan,m, güçtür. Bu yöntemde ö retmen çok aktif, ö renci seyirci durumundadır.
6. Çok kalabal,k s,n,flarda ö rencinin dikkati çekilemez.
7. Gösteriler ile aç,klamalar birbirine ba lant,l, ve tutarlı, olmazsa ö rencilerde alg,lama olmaz.
8. Çok karma ,k ve konuya uygun olmayan araçlar, kullanmak veya seviye üstü gösterilerde bulunma ö rencilerde y,lg,nl,k meydana getirir.